Dagordning StoD 23/2024 rd

Stora utskottet

Onsdag 15.5.2024 kl. 13.00

1. Namnupprop

2. Beslutförhet

3. Työjaoston kokoonpano

-

Saapuneet uudet U-asiat (4-5 §.t, joista 4 § SuVEK-päätösasia)

4. Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslag till rådets förordning om ändring av bilaga I till förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan

Statsrådets U-skrivelse U 22/2024 rd

Ärendet har inkommit till riksdagen. Ärendet har också lämnats till finansutskottet för utlåtande.

Ställningstagandet av finansutskottet antecknas som inkommet: Utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt.

5. Statsrådets skrivelse till riksdagen om Finlands anslutning till det europeiska konsortiet för digital infrastruktur för alliansen för språkteknologi

Statsrådets U-skrivelse U 23/2024 rd

Ärendet har inkommit till riksdagen. Ärendet har också lämnats till kommunikationsutskottet för utlåtande.

Saapuneet E-asiat

6. Valtioneuvoston selvitys: OSA; Schengen-alueen kehittäminen

Statsrådets E-utredning E 35/2024 rd

Ärendet har inkommit till riksdagen.

Utskottet skickar ärendet för eventuella åtgärder till förvaltningsutskottet.

Godkänts
3.6

Saapunut valtioneuvoston selonteko

7. Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna för 2025-2028

Statsrådets redogörelse SRR 2/2024 rd

Ärendet har remitterats till stora utskottet för utlåtande till finansutskottet. Tidsfrist: 23.5.2024.

Det beslutas att inga åtgärder vidtas med anledning av ärende.

SuVEK-päätösasiat (8-9 §:t)

8. Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till ändring av rådets EuroHPC-förordning

Statsrådets U-skrivelse U 18/2024 rd

Utskottets utlåtande EkUU 12/2024 rd

Ställningstagandet av framtidsutskottet antecknas som inkommet: Framtidsutskottet instämmer i statsrådets ståndpunkt om ändringarna i EuroHPC-förordningen. Kommissionens förslag syftar till att utveckla EuroHPC-nätverket för att bättre tillgodose behoven inom den europeiska forskningen om och utvecklingen av artificiell intelligens. Genom den föreslagna ändringen av förordningen främjas också stärkandet av kunskapsbasen inom forskning kring artificiell intelligens. Kommissionens investeringar kommer framför allt att inriktas på vidareutvecklingen av befintliga EuroHPC-superdatorer.I sitt utlåtande om Finlands nyckelmål för EU:s valperiod 2024–2029 (FrUU 1/2024 rd — E 58/2023 rd) konstaterade framtidsutskottet att den tekniska utvecklingen har en så stor inverkan på konkurrenskraften att en teknikpolitik som siktar på att omstörtande tekniker utnyttjas fullt ut bör lyftas fram som en fjärde prioritering bland Finlands nyckelmål. Utskottet understryker också att Finland har betydande tekniska kapaciteter vars ställning i EU:s teknikpolitik bör främjas aktivt. Framtidsutskottet betonar att högprestandaberäkning utgör kärnkapaciteten i den pågående digitala transformationen och gör det möjligt att skapa ett betydande mervärde baserat på data. EuroHPC-superdatorn LUMI i CSC:s datacenter i Kajana är den effektivaste superdatorn i Europa och den femte mest effektiva i världen. Den är också en av världens mest energieffektiva och miljövänliga superdatorer. Dessutom har Finland unik kompetens i hybridanvändning av superdatorer och kvantdatorer. Därför har framtidsutskottet också i sitt utlåtande (FrUU 2/2023 rd — RP 41/2023 rd, SRR 1/2023 rd) och i sitt ställningstagande i protokoll om kommissionens arbetsprogram för 2024 (TuVP 19/2023 vp, § 3) betonat följande: Finland måste genom aktiv och målmedveten intressebevakning säkerställa att superdatorn LUMI återfinns bland de EuroHPC-centraler som vidareutvecklas. Utskottet anser att kapacitetsutvecklingen för högpresterande datorsystem i Europa stöder EU:s tekniska självförsörjning och utvecklingen av AI utifrån de europeiska värderingarna. Det pågår en global och världsformande konkurrens om beräkningskapacitet och anknytande förmåga till dataanalys och AI-utveckling. Framtidsutskottet anser att Europa i denna konkurrens måste kunna skapa genuina fördelar. I annat fall kommer andra områden att i allt högre grad gå i spetsen för den digitala innovationsverksamheten, vilket på lång sikt leder till att förutsättningarna för det europeiska samhällets välfärd försämras och till

och med hotar försörjningsberedskapen och säkerheten i Europa. Samtidigt påminner framtidsutskottet om att såväl infrastrukturen som lagstiftningen måste utvecklas för att Europa ska kunna skapa konkurrensfördelar och utnyttja de möjligheter EuroHPC ger. Exempelvis bör tillgången till och sammanställningen av data inte försvåras genom allomfattande allmänna principer som enligt försiktighetsprincipen utarbetats för säkerhets skull, utan man bör sträva efter en reglering som enbart förhindrar utnyttjande av data som de facto är till skada exempelvis för aktörerna inom den kreativa branschen eller den personliga integriteten. För att fördelarna ska kunna utnyttjas i Europa krävs också en långsiktig utveckling av kompetensbasen inom branschen. När det gäller att locka experter bör man komma ihåg att det råder global brist på toppförmågor inom utvecklingen av beräkningskapacitet och omstörtande tekniker, vilket förutsätter konkurrenskraftiga satsningar på forskning och utbildning samt en innovativ och aktiv arbetskraftspolitik både i Europa och i Finland. Dessutom behövs det en utveckling av den europeiska kapitalmarknaden för att påskynda de europeiska investeringarna. För att de stora satsningarna verkligen ska ge största möjliga sociala mervärde måste EuroHPC-centren och AI-fabrikerna utvecklas synergiskt så att de inte bara stöder högprestandaberäkning och AI-utveckling utan också utvecklingen och tillämpningen av annan omstörtande teknik. Detta kan också stödja högprestandaberäkning genom att det uppstår gränssnitt till sektorsövergripande innovationsekosystem. Generellt sett handlar EuroHPC-centren och de AI-fabriker som bygger på dem inte bara om teknik utan också om att utveckla sektorsövergripande öppna innovationsekosystem och samarbete mellan det offentliga, forskningsvärlden och företagen.Den europeiska FoUI-politiken bör också stödja tillämpningen av högpresterande datorsystem, artificiell intelligens och kvantteknik på stora samhälls- och miljöutmaningar (t.ex. utveckling av virtuella tvillingar i komplexa system). Dessutom måste upphandlingskriterierna för superdatorer och andra gemensamma omstörtande tekniker betona ekologiska aspekter och kostnadseffektiviteten, så att investeringarna uttryckligen kan inriktas på att uppnå hög prestanda med minimala miljöskador. Att betona omställningen till ren energi är en fördel för Finland eftersom superdatorn LUMI är energieffektiv och miljövänlig. Slutligen noterar framtidsutskottet att det gemensamma företaget EuroHPC enligt en sakkunnig som utskottet hört redan har inlett ett initiativ för att stå värd för och använda de europeiska kvantdatorerna integrerat med de högpresterande superdatorerna. Den kombination som utgörs av superdatorn LUMI, som öppnades för forskare i Finland i november 2022, och VTT:s kvantdator HELMI är den första av sitt slag i Europa och tämligen unik också globalt. Finland har toppkompetens inom båda dessa tekniker. Därför bör hybridanvändningen av högpresterande datorsystem och kvantdatorer också tas upp i den nationella kvantstrategi som är under beredning.Som en svag signal aktualiserade framtidsutskottets sakkunnigutfrågning utmaningarna i fråga om köpolitiken. Om företagens förmåga att utnyttja högpresterande datorsystem och artificiell intelligens ökar på det sätt som ändringen av förordningen förutser, kommer efterfrågan på EuroHPC:s kapacitet att snabbt överstiga utbudet. I synnerhet utvecklingen av generativa språkmodeller kräver stor beräkningskapacitet. För att säkerställa förutsägbarheten i omvärlden är det skäl att i förväg informera också om de principer enligt vilka företag och forskningsinstitut som utnyttjar beräkningskapaciteten kommer att prioriteras.Vissa av de sakkunniga påminde också om att man samtidigt som man säkerställer enkla och begripliga metoder genom vilka företagen kan utnyttja högprestandaberäkning också måste se till att offentligt finansierade högpresterande datorsystem

inte ersätter kommersiellt producerad kapacitet i Europa. Det är viktigt att offentliga pengar och projekt också leder till ökade privata investeringar.

9. Statsrådets utredning: E-skrivelse; Statsrådets utredning om kommissionens rekommendation till förhandlingsmandat om ett tilläggsprotokoll till Warszawakonventionen

Statsrådets E-utredning E 29/2024 rd

Ett meddelande från förvaltningsutskottet antecknas ha inkommit: inga åtgärder.

Ställningstagandet av lagutskottet antecknas som inkommet: Utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt. E 29/2024 vp

Det besluts att fackutskottets ställningstagande skickas för kännedom till statsrådet.

Saapuneet lausunnot ja ei toimenpiteitä ilmoitukset (10-12 §:t))

10. Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslag till bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och material med sexuella övergrepp mot barn samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF samt en promemoria om förslaget

Statsrådets U-skrivelse U 14/2024 rd

Utskottets utlåtande FvUU 8/2024 rd
Utskottets utlåtande LaUU 10/2024 rd

Lagutskottet: LaUU 10/2024 rd.

11. Statsrådets skrivelse till riksdagen om förhandlingar om ett internationellt rättsligt instrument relaterat till immateriella rättigheter, genetiska resurser och traditionell kunskap som rör genetiska resurser

Statsrådets U-skrivelse U 19/2024 rd

Ett meddelande från kulturutskottet antecknas ha inkommit: inga åtgärder.

12. Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning vad gäller omfördelning av vetenskapliga och tekniska uppgifter och förbättring av samarbetet mellan unionens byråer på kemikalieområdet, till förordning om upprättande av en gemensam dataplattform för kemikalier och till direktiv vad gäller omfördelning av vetenskapliga och tekniska uppgifter till Europeiska kemikaliemyndigheten (Ett ämne, en bedömning –lagstiftningspaketet)

Statsrådets U-skrivelse U 21/2024 rd

Ett meddelande från ekonomiutskottet antecknas ha inkommit: inga åtgärder.

Asiantuntijasuunnitelman täydentäminen

13. Statsrådets utredning: E-skrivelse – Föregripande inflytande över EU:s framtida fleråriga budgetram (2028 –)

Statsrådets E-utredning E 31/2024 rd

Asiantuntijasuunnitelman täydentäminen.Vasemmistoliitto ehdottaa kirjallisen lausunnon antajaksi monivuotista rahoituskehystä koskien:•Fingo•UTAK - Uuden talousajattelun keskus•BIOS

Asiantuntijakuulemiset (14-16 §:t)

14. Statsrådets utredning: Meddelande från kommissionen om industriell koldioxidhantering för EU

Statsrådets E-utredning E 9/2024 rd

Utskottets utlåtande EkUU 11/2024 rd
Utskottets utlåtande MiUU 5/2024 rd

Sakkunniga:
- specialsakkunnig Hanne Siikavirta, miljöministeriet, bilaga
- specialsakkunnig Eleonoora Eilittä, arbets- och näringsministeriet, bilaga
- enhetschef, kommunikationsråd Päivi Antikainen, kommunikationsministeriet, bilaga
- ordförande Jyri Seppälä, Klimatpanelen, bilaga

15. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto - EU:n vuoden 2040 ilmastotavoite sekä eteneminen kohti ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä

Statsrådets E-utredning E 10/2024 rd

Utskottets utlåtande EkUU 10/2024 rd
Utskottets utlåtande MiUU 6/2024 rd

Sakkunniga:
- konsultativ tjänsteman Laura Aho, miljöministeriet, bilaga
- specialsakkunnig Eleonoora Eilittä, arbets- och näringsministeriet, bilaga
- ledande expert Lotta Heikkonen, jord- och skogsbruksministeriet, bilaga
- enhetschef, kommunikationsråd Päivi Antikainen, kommunikationsministeriet, bilaga
- ordförande Jyri Seppälä, Klimatpanelen, bilaga

16. Statsrådets utredning: Hantera klimatriskerna – skydda människor och välstånd

Statsrådets E-utredning E 28/2024 rd

Sakkunniga:
- specialsakkunnig Heta-Elena Heiskanen, miljöministeriet, bilaga
- naturresursrådet Kirsi Mäkinen, jord- och skogsbruksministeriet, bilaga
- enhetschef, kommunikationsråd Päivi Antikainen, kommunikationsministeriet, bilaga
- ordförande Jyri Seppälä, Klimatpanelen, bilaga

17. Övriga ärenden

Matkat:

- Unkari 10.-11.6.2024. Ilmoittautuneet: puheenjohtaja Autto sekä edustajat Antikainen, Kiljunen, Koponen, Lintilä, Löfström, Rostila, Wallinheimo, Skinnari, Kaunisto ja Kurvinen (tbc).

Tapaamiset:

Tasavallan presidentti Alexander Stubbin tapaaminen ti 4.6.2024. Huom! Muuttunut ajankohta! Ilmoittautuminen hyväksymällä kalenterimerkintä. Kutsu koskee ensisijaisesti varsinaisia jäseniä ja jäsenten sijaan tulevia varajäseniä (eli 25 osallistujaa+ Ahvenanmaan maakunnan edustaja). Osallistujaluettelo vahvistetaan lähempänä tilaisuutta.

Vieraat:

- EU-nämndenin vierailu ma 16.- ti 17.9. Yhteisohjelma Hanaholmenissa.

18. Nästa sammanträde

Utskottets nästa sammanträde är Fredag 17.5.2024 kl 13.30